

Pregled dešavanja na svetskom finansijskom tržištu u periodu od 19. do 30. aprila 2010. godine

Pregled i predviđanje nivoa referentnih kamatnih stopa pojedinih centralnih banaka

Valuta	Referentna kamatna stopa	Na dan	Poslednja promena	Datum poslednje promene	Naredni sastanak	Predviđanje
		30. aprila				
EUR	"Refinance Rate"	1,00%	–25 b.p.	7.5.'09.	6.5.'10.	–
CHF	"LIBOR Target Rate"	0,25%	–25 b.p.	12.3.'09.	17.6.'10.	–
CAD	"Target Overnight Rate"	0,25%	–25 b.p.	21.4.'09.	1.6.'10.	–
JPY	"Target Rate"	0,10%	–20 b.p.	19.12.'08.	21.5.'10.	–
GBP	"Bank Rate"	0,50%	–50 b.p.	5.3.'09.	10.5.'10.	–
USD	"FED Funds Target Rate"	0%-0,25%	–75 b.p.	16.12.'08.	23.6.'10.	–

Rejting agencija "Standard&Poor's" smanjila je kreditni rejting Grčke za tri nivoa, sa "BBB+" na "BB+", s negativnim izgledima za budućnost. Time su grčke državne obveznice dospele ispod tzv. investicionog ranga („Investment Grade“), tj. dobile status na berzama poznat kao "junk" (status onih koje nose visoku kamatu, ali nemaju veliku vrednost), i postale prve državne hartije od vrednosti te vrste u Evropskoj monetarnoj uniji. Taj rejting znači da su obveznice grčke vlade postale visokorizične i da su manje šanse da će ih vlada u Atini isplatiti pod ugovorenim uslovima i rokovima.

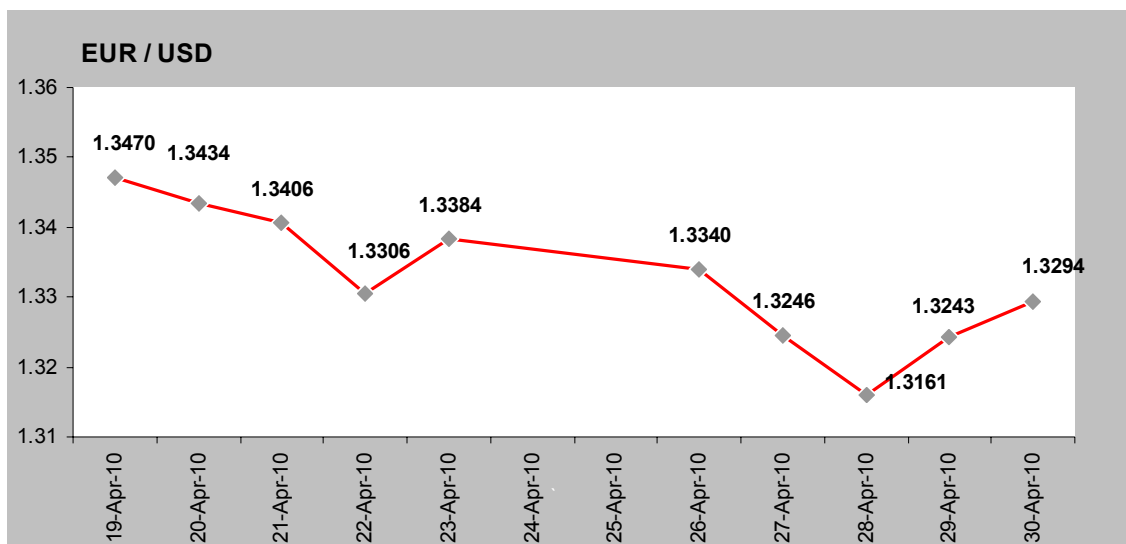
Ista rejting agencija je smanjila kreditni rejting Portugalije za dva stepena, sa "A+" na "A–", ocenivši da će ta zemlja imati velikih teškoća u regulisanju visokog javnog duga do 2013. godine. Investitori strahuju da je Portugalija sledeća zemlja članica evrozone koja bi mogla da se nađe u sličnoj situaciji kao Grčka i da bi mogla biti prinuđena da zatraži finansijsku pomoć od EU.

Rejting agencija "Standard&Poor's" smanjila je i kreditni rejting Španije za jedan stepen, sa "AA+" na "AA", s negativnim izgledima, tj. sa mogućnošću daljeg sniženja u skorijoj budućnosti. Vlada Španije je saopštila da planira da uštedi 50 milijardi evra, najavljujući reformu penzionog sistema i povećanje poreza na dodatu vrednost na 18 odsto.

Direktor Međunarodnog monetarnog fonda Dominik Štros-Kan upozorio je da bi smesta trebalo aktivirati paket finansijske pomoći za Grčku, jer bi zbog stalnog pogoršavanja situacije na udaru mogle da se nađu i druge zemlje. Isti stav je ponovio i Aksel Veber, predsednik Bundesbanke i član UO ECB.

Zvaničnici u Briselu su izrazili veliko nezadovoljstvo nakon odluke rejting agencije "Standard&Poor's" da snizi kreditne rejtinge zemalja članica evrozone (Grčka, Portugalija, Španija), a posebno činjenicom što je rejting jedne od država evrozone sveden na status "junk", tj. "BB+" (Grčka). U Evropskoj komisiji optužuju rejting agencije da "ne idu u korak s realnošću" i upozoravaju da će ozbiljno razmotriti uvođenje novih propisa EU o regulisanju rada rejting agencija. Navedena snižavanja kreditnih rejtinga podstakla su novi talas strahovanja na tržištu od širenja grčke krize i donela novi sunovrat na finansijskim tržištima zbog sumnje u mogućnosti tih zemalja da otplate svoje dugove.

Kurs evro/dolar tokom izveštajnog perioda

Izvor podataka: informacijski sistem "Bloomberg".

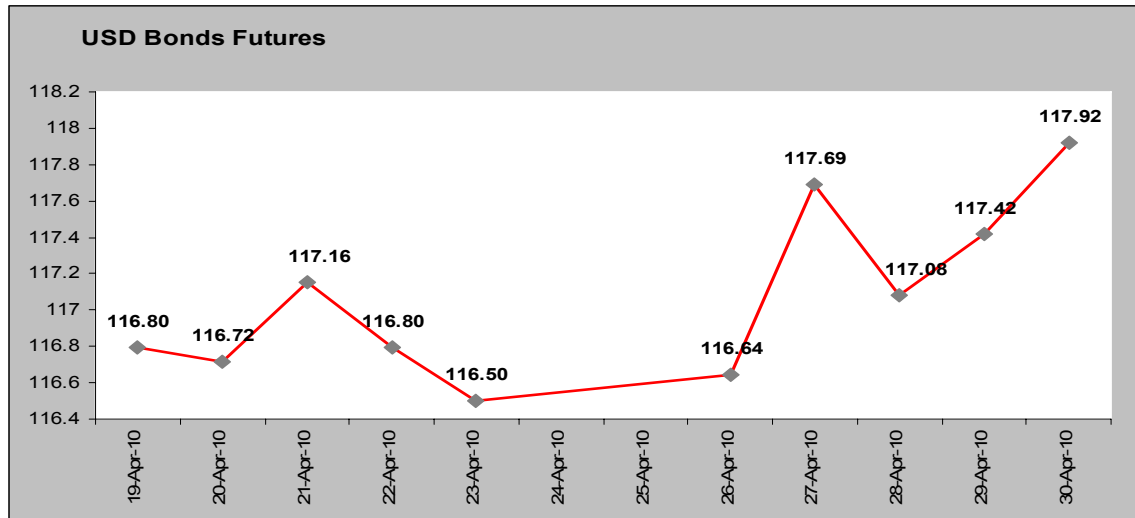
Kurs evro/dolar je tokom prvih četiri dana izveštajnog perioda zabeležio pad, dostigavši u četvrtak najnižu vrednost u poslednjih godinu dana. Zabrinutost investitora stanjem u kojem se nalaze grčke javne finansije, kao i druge periferne zemlje evrozone, najviše je uticala na pad vrednosti evra. Smanjenje kreditnog rejtinga Grčke od strane rejting agencije „Moody's“ uticalo je na najstrijmiji dnevni pad zabeležen u toku prve nedelje izveštajnog perioda. Grčka vlada je u petak pokrenula zahtev za aktiviranje zajedničkog paketa pomoći MMF-a i zemalja EU, što se pozitivno odrazilo na raspoloženje investitora.

Početkom druge nedelje izveštajnog perioda usledio je pad kursa evro/dolar, nakon povećanja nivoa finansijskog instrumenta „CDS – Credit Default Swap“ za Grčku. Aksel Veber, član Upravnog odbora Evropske centralne banke, istakao je da ne postoji rizik od kolapsa evra zbog problema s kojima je suočena Grčka, da Portugalija i Španija imaju drugačije fiskalne situacije i da je evrozona na putu oporavka. Na pad kursa na nivo ispod 1,32, u utorak 27. aprila, značajno su uticala i strahovanja da paket pomoći Grčkoj nije garancija za skoriji oporavak, nakon odluke rejting agencije "Standard&Poor's" da kreditni rejting Grčke smanji za tri nivoa uz negativne izglede, posle čega su grčke državne obveznice dospele u kategoriju "junk" (status smeća). Na kasnije povećanje kursa evro/dolar značajno su uticale izjave Angele Merkel, nemačkog

kancelara, i Dominika Štros-Kana, direktora Međunarodnog monetarnog fonda, koji su obećali da će pojačati napore s ciljem prevazilaženja fiskalne krize u Grčkoj.

Tržište hartija od vrednosti

Američke državne obveznice

„US Treasury Futures“ – indikacija kretanja cena desetogodišnjih američkih državnih obveznica.

Izvor podataka: informacijski sistem „Bloomberg“.

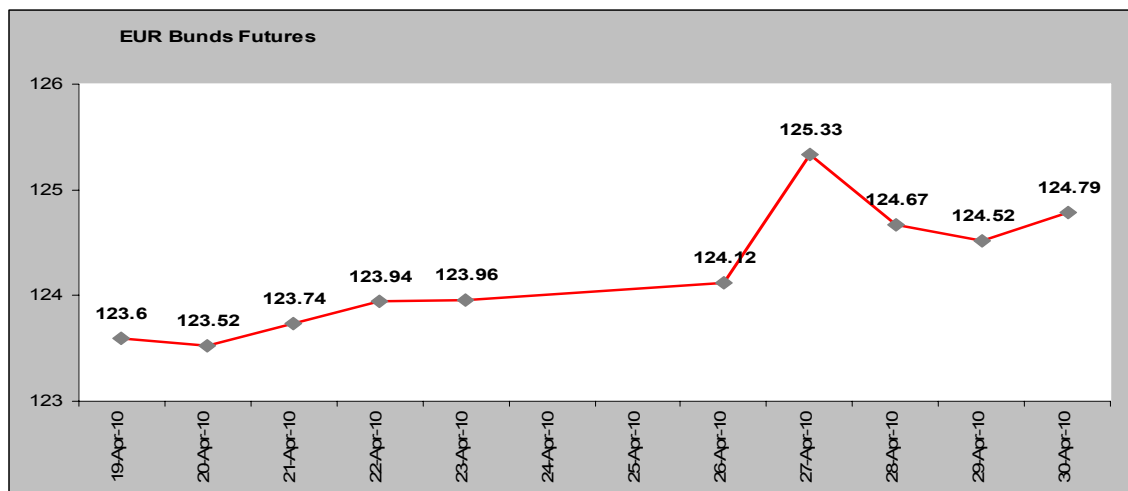
Prinosi na obveznice Trezora SAD su početkom prve nedelje zabeležili kratkotrajni pad, kao posledica istrage o potencijalnoj prevari banke Goldman Saks, što se odrazilo na pad cena akcija i rast tražnje za sigurnijim oblicima aktive. Međutim, nakon što su objavljeni podaci o tromesečnom prihodu pomenute banke, došlo je do pada cene obveznica. Cene dugoročnih hartija od vrednosti su sredinom prve nedelje ostvarile rast, čime su povećane razlike u prinosima. Investitori su menjali rizičnije grčke i portugalske obveznice za sigurnije američke i nemačke, što je uticalo na rast tražnje. U toku pomenutog perioda kupovina je bila posledica efekta „safe-haven“ (poslednjeg utočišta), ali i prodaje zbog straha od inflacije, što je sprečilo znatnije promene cena američkih državnih hartija. Krajem prve nedelje cene obveznica su pale po objavljivanju pozitivnih pokazatelja sa tržišta nekretnina i rasta narudžbina trajnih dobara u SAD (rast tražnje na tržištu nekretnina iznosio je 26% u martu). Početak druge nedelje obeležio je rast cena državnih hartija od vrednosti, izazvan rastom tražnje zbog dužničke krize Grčke. Spekulacije da bi Nemačka mogla odbiti da garantuje paket pomoći Grčkoj dodatno su uticale na rast tražnje za američkim i nemačkim državnim obveznicama. Trend rasta cene obveznica je nastavljen do kraja izveštajnog perioda, između ostalog i zbog izraženog strahovanja da bi se grčka dužnička kriza mogla preliti i na ostatak Evrope, što je uticalo na pad cena akcija i rast tražnje za obveznicama. Takođe, smanjenje kreditnog rejtinga Grčke, Španije i Portugala, kao i podaci o sporom oporavku tržišta radne snage u SAD, dodatno su uticali na rast cena obveznica.

U posmatranom periodu objavljeni su sledeći značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD:

		Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Prodaja novih stambenih jedinica (New Home Sales 23.4.2010)	Mart	325 k	411 k	308 k
Poverenje potrošača (Consumer Confidence 27.4.2010)	April	53,5	57,9	52,5

Izvor podataka: informacijski sistem "Bloomberg"

Evropske državne obveznice

„Bond Futures“ – indikacija kretanja cena desetogodišnjih nemačkih državnih obveznica.

Izvor podataka: informacijski sistem "Bloomberg".

Nemačke državne obveznice zabeležile su pad prinosa tokom izveštajnog perioda. Najveći pad na krivi prinosa Nemačke imale su tridesetogodišnje državne obveznice (14,4 b.p.), dok je prinos na trogodišnju benčmark obveznicu pao za 13,2 bazična poena.

Prvu nedelju izveštajnog perioda obeležio je nastavak trenda preusmeravanja investicija u sigurnije obveznice razvijenih zemalja EU, što je uticalo na rast cena nemačkih državnih obveznica. Pad cena na tržištima akcija, zbog privremenog ukidanja avio-saobraćaja u gotovo čitavoj Evropi, dodatno je doprineo rastu cena državnih obveznica. Cena osiguranja grčkih petogodišnjih obveznica dostigla je rekordni nivo u četvrtak, nakon pomenutog snižavanja kreditnog rejtinga Grčkoj od strane rejting agencije „Moody’s“. Petak je protekao bez znatnijih oscilacija, iako je vlada Grčke pokrenula postupak za aktiviranje paketa zajedničke pomoći MMF-a i zemalja EU. Međutim, prvog dana druge nedelje izveštajnog perioda među tržišne učesnike je uneta nesigurnost oko pitanja konkretne primene plana pomoći, jer su se pojavile glasine da će zajmodavci od Grčke tražiti da sprovede dodatne mere štednje. Najveći dnevni rast cene u toku izveštajnog perioda zabeležen je u utorak, 27. aprila, kada je rejting agencija „S&P“ kreditni rejting grčkih obveznica snizila, čime su one ušle u kategoriju „junk“. Ista rejting agencija snizila je tog dana i kreditni rejting Portugalu. Snižavanje kreditnog rejtinga Španije sa AA+ na AA nije imalo veći uticaj na cene nemačkih obvezica u sredu, ali su državne obveznice Španije (naročito kratkoročne diskontne), zabeležile znatan

pad cena. Grčka je tog i sledećeg dana preduzela korake koji su ukazali na spremnost njene vlade da uvede dodatne mere štednje, što je dovelo do povratka optimizma kod tržišnih učesnika, a samim tim i do pada cena nemačkih državnih obveznica. Međutim, investitori su nastavili da oprezno plasiraju svoja sredstva, u iščekivanju konkretnog usvajanja najavljenih mera.

Značajni ekonomski pokazatelji EU objavljeni u posmatranom periodu bili su:

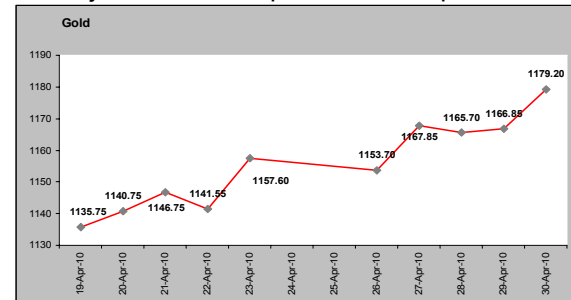
		Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Ekonomsko poverenje u Nemačkoj (GE: ZEW Survey - Econ. Sentiment 20.4.2010)	Mart	45,1	53,0	44,5
Indeks poslovne klime u Nemačkoj (GE: IFO - Business Climate 29.3.2010)	Mart	98,7	101,6	98,1

Izvor podataka: informacioni sistem "Bloomberg".

Zlato: 1.135,75 – 1.179,20 (US\$/OZ)

	Zaključene cene zlata (US\$/Oz) u periodu:			
	19 – 23. 4. '10.		26 – 30. 4. '10.	
				
Ponedeljak	1.135,75	min.	1.153,50	min.
Utorak	1.140,75		1.167,85	
Sreda	1.146,75		1.165,70	
Četvrtak	1.141,50		1.166,85	
Petak	1.157,60	maks.	1.179,20	maks.

Kretanje cene zlata u posmatranom periodu

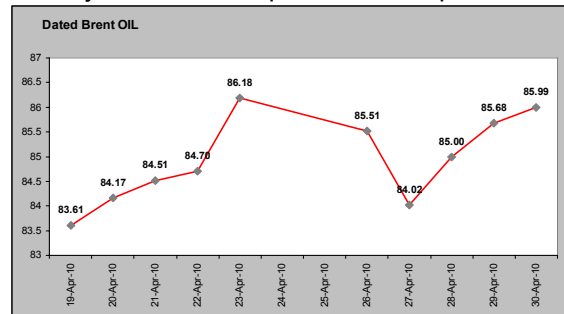
Izvor podataka: informacioni sistem "Bloomberg".

Početkom izveštajnog perioda cena zlata je registrovala pad, nakon što su objavljene vesti da su vlasti SAD kaznile banku Goldman Saks zbog prevare, ali se zlato ubrzo oporavilo od tog pada jer su investitori kupovali plemeniti metal kao sigurniji oblik aktive. Uprkos padu vrednosti evra, cena zlata se zadržala na visokom nivou zbog efekta „safe-haven“. Zabrinutost povodom stanja evropskih privreda i inflatornih pritisaka takođe je uticala na rast tražnje za zlatom. Tokom celog izveštajnog perioda cena ovog plemenitog metala je varirala između rasta tražnje, zbog strahovanja od grčke dužničke krize, i zabrinutosti za sudbinu zajedničke evropske valute. Početkom druge nedelje izveštajnog perioda cena zlata je iznosila 1.155 \$/Oz. Kombinacija kupovine, podstaknute averzijom prema riziku, i slabosti evra doprinela je da cena zlata dostigne i rekordnih 868,4 evra za uncu. Do kraja izveštajnog perioda kupovina zlata zbog efekta „safe-haven“ i strah od slabljenja evra karakterisali su tržište, pa je i trend rasta cene ovog plemenitog metala zadržan, što je bilo posebno izraženo nakon što su rejting agencije snizile kreditni rejting Grčke, Španije i Portugala.

Nafta: 83,61 – 86,18 (US\$/Barrel–Brent Crude Oil)

	Zaključene cene nafte (US\$ /Barrel-Brent) u periodu:			
	19 – 23. 4. '10.		26 – 30. 4. '10.	
Ponedjeljak	83,61	min.	85,51	
Utorak	84,17		84,02	min.
Sreda	84,51		85,00	
Četvrtak	84,70		85,68	
Petak	86,18	maks.	86,00	maks.

Kretanje cene nafte u posmatranom periodu

Izvor podataka: informacioni sistem "Bloomberg".

Cena nafte pala je prvog dana izveštajnog perioda, prateći pad sklonosti investitora ka preuzimanju rizika. Trend rasta cene koji je otpočeo u utorak trajao je do kraja prve nedelje. Opasnost od oblika vulkanskog pepela koja je počela da jenjava omogućila je određenom broju evropskih zemalja da ponovo otvore vazdušni prostor, što je pokrenulo pomenuti trend rasta u utorak. I pored vesti koje je objavilo Ministarstvo energetike SAD, da su porasle zalihe sirove i prerađene nafte, trend rasta cene je nastavljen. Zahtev grčkih vlasti da se aktivira neophodni paket pomoći, kao i rast cena na tržištu nekretnina SAD, ulili su optimizam kod investitora u pogledu oporavka privrede. To je doprinelo značajnom dnevnom rastu cene, koja je tog dana dostigla maksimalnu vrednost u toku izveštajnog perioda.

Vest da je rejting agencija „S&P“ snizila kreditni rejting Grčke i Portugalije uticala je na pad sklonosti investitora ka preuzimanju rizika, a time i na pad cene sirove nafte tokom prva dva dana izveštajnog perioda. Na sastanku monetarnog odbora FED-a stopa je, u skladu sa očekivanjima, ostavljena na istom nivou, a zvaničnici su pozitivno okarakterisali oporavak ekonomije, što je dovelo do rasta cena na tržištima akcija i ujedno pokrenulo trend rasta, koji je trajao do poslednjeg dana izveštajnog perioda. Najava grčkih zvaničnika da će usvojiti oštrije mere štednje pozitivno je uticala na rast cene nafte, koja je izveštajni period završila na nivou od 86 dolara za barel.